

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВІСНИК

АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я

Науковий журнал

*Виходить 4 рази на рік
Видається з березня 1997 р.*

Випуск 2 (72) 2013

Миколаїв
2013

<http://visnyk.mnau.edu.ua/>

Засновник і видавець: Миколаївський національний аграрний університет.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №19669-9469ПР від 11.01.2013.

Згідно з Постановою ВАК України від 14.04.2010 р. № 1-05/3 видання включено до переліку фахових видань.

Головний редактор: В.С. Шهبанін, д.т.н., проф., чл.-кор. НААНУ

Заступники головного редактора:

І.І. Червен, д.е.н, проф.
В.І. Гавриш, д.е.н., проф.
В.П. Клочан, к.е.н., доц.
М.І. Гиль, д.с.-г.н., проф.
В.В. Гамаюнова, д.с.-г.н., проф.

Відповідальний секретар: Н.В. Потриваєва, к.е.н., доц.

Члени редакційної колегії:

Економічні науки: О.В. Шهبаніна, д.е.н., проф.; Н.М. Сіренко, д.е.н., проф.; О.І. Котикова, д.е.н., проф.; Джулія Олбрайт, PhD, проф. (США); І.В. Гончаренко, д.е.н., проф.; О.М. Вишнеvsька, д.е.н., проф.; А.В. Ключник, д.е.н., доц.; О.Є. Новіков, д.е.н., доц.; О.В. Скрипнюк, д.ю.н., проф.; О.Д. Гудзинський, д.е.н., проф.; О.Ю. Єрмаков, д.е.н., проф.; В.І. Топіха, д.е.н., проф.; В.М. Яценко, д.е.н., проф.; М.П. Сахацький, д.е.н., проф.; В.С. Дога, д.е.н., проф. (Молдова).

Технічні науки: Б.І. Бутаков, д.т.н., проф.; К.В. Дубовенко, д.т.н., проф.; К.М. Думенко, д.т.н., доц.; В.Д. Будаков, д.т.н., проф.; С.І. Пастушенко, д.т.н., проф.; А.А. Ставинський, д.т.н., проф.; В.П. Лялякіна, д.т.н., проф. (Росія).

Сільськогосподарські науки: В.С. Топіха, д.с.-г.н., проф.; Т.В. Підпала, д.с.-г.н., проф.; А.С. Патрева, д.с.-г.н., проф.; В.П. Рибалко, д.с.-г.н., проф., академік НААН України; І.Ю. Горбатенко, д.б.н., проф.; І.М. Рожков, д.б.н., проф.; В.А. Захаров, д.с.-г.н., проф. (Росія); С.Г. Чорний, д.с.-г.н., проф.; М.О. Самойленко, д.с.-г.н., проф.; А.К. Антипова, д.с.-г.н., доц.; В.І. Січкарь, д.б.н., проф.; А.О. Лимар, д.с.-г.н., проф.; А.П. Орлюк, д.б.н., проф.; В.Я. Щербаков, д.с.-г.н., проф.; Майкл Бьоме, проф. (Німеччина).

Рекомендовано до друку вченою радою Миколаївського національного аграрного університету. Протокол № 8 від 23.04.2013 р.

Посилання на видання обов'язкові.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Адреса редакції, видавця та виготовлювача:

54020, Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9,

Миколаївський національний аграрний університет,

тел. 0 (512) 58-05-95, www.mnau.edu.ua

© Миколаївський національний аграрний університет, 2013

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

В.П. Ключан, кандидат економічних наук, доцент

Н.І. Костаневич, кандидат економічних наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

У статті наведено результати аналізу рентабельності сільськогосподарської продукції, проведеного на основі інформації господарств Вознесенського району.

Ключові слова: рентабельність, продукція, збитковість, аналіз, результати.

Постановка проблеми. Аналіз фінансових результатів є необхідним етапом для розроблення заходів фінансового оздоровлення підприємства, підвищення конкурентоспроможності його продукції. Найважливішими показниками оцінки фінансових результатів є відносні показники, які визначають рівень прибутковості, тобто рентабельність.

Недоліки в організації виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції призводять до значних втрат, що значно знижує фінансовий результат. Навіть зернова продукція в багатьох підприємствах області є збитковою. Дослідження свідчать, що в сучасних умовах управління фінансовою результативністю сільськогосподарських підприємств є недосконалим, що не сприяє оптимізації їхніх прибутків. Це визначає актуальність теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання управління фінансовими ресурсами, що впливає на фінансові результати підприємства, висвітлювали такі науковці, як Н.М. Деєва, К.В. Ізмайлова, А.М. Ковальов, А.М. Коваленко, Л.А. Лахтіонова, П.А. Стецюк, О.О. Шеремет та інші.

Постановка завдання. Метою статті є проведення аналізу рентабельності сільськогосподарської продукції господарств Вознесенського району.

Викладання основного матеріалу. Коефіцієнти рентабельності характеризують здатність підприємства створювати необхідний прибуток у процесі господарської діяльності, рі-

вень віддачі активів і ступінь використання капіталу в процесі виробництва. Вони відображають кінцеву ефективність роботи підприємства і продукції, яка в ньому випускається.

Нами було проведено аналіз прибутковості сільськогосподарської продукції, яка виробляється господарствами Вознесенського району протягом 2009-2011 років. Дослідження показало, що в підприємствах Вознесенського району за цей період більшість видів продукції рослинництва були прибутковими. Розподіл видів продукції за рівнем рентабельності наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл видів продукції за рентабельністю в сільськогосподарських підприємствах Вознесенського району*

Роки	Рівень рентабельності, %		
	низький	середній	високий
2009	Вирощування свиней (10,5)	Ріпак ярий (14,0)	Ріпак озимий (57,10), інша продукція тваринництва (41,5), плоди (40,3), соняшник (38,0), овочі відкритого ґрунту (33,3)
2010	Соя (7,7), Ягоди (4,5)	Виноград (17,5)	Овочі закритого ґрунту (66,7), соняшник (53,8), інша продукція рослинництва (47,7), ріпак озимий (40,0), плоди (30,4), інша продукція тваринництва (30,4)
2011	Зерно (7,7), соя (6,9), овочі закритого ґрунту (5,1)	Ріпак озимий (25,3), виноград (21,4), інша продукція тваринництва (20,9), плоди (14,9), ягоди (12,0)	Вирощування птиці (253,2), овочі відкритого ґрунту (87,3), соняшник (32,8)

*Розраховано на основі статистичної звітності господарств Вознесенського району

Аналізуючи дані таблиці 1, можна зробити висновок, що протягом досліджуваного періоду в сільськогосподарських підприємствах Вознесенського району з високою рентабельністю (більше 30%) було виробництво плодів, овочів відкритого ґрунту та соняшнику. З середньою рентабельністю (від 11,0% до 20,0%) було виробництво винограду у 2010-2011 роках та ріпаку озимого, плодів і ягід у 2011 році. З низьким рівнем рентабельності (до 11,0%) у 2009 році було виробництво свинини (10,5%), у 2010р. – сої та ягід, у 2011 році – сої, зерна, овочів закритого ґрунту.

У таблиці 2 наведено характеристику рентабельних видів продукції сільськогосподарських підприємств Вознесенського району.

Таблиця 2

**Характеристика рентабельних видів продукції
сільськогосподарських підприємств
Вознесенського району за 2009-2011 роки***

Вироби, по яких рентабельність в порівнянні з базисним роком		
помітно зросла	суттєво не змінилася	знизилася
Овочі відкритого ґрунту, ягоди	Соєа, виноград	Плоди, ріпак озимий, овочі закритого ґрунту, соняшник, інша продукція тваринництва

**Побудовано на основі статистичної звітності сільськогосподарських підприємств Вознесенського району*

Аналіз даних таблиці 2 показав, що за період дослідження в сільськогосподарських підприємствах Вознесенського району виробами, по яких рентабельність помітно зросла, є ягоди та овочі відкритого ґрунту. По двох видах продукції – сої і винограду рівень рентабельності суттєво не змінився. По більшості видів продукції, в т.ч. соняшнику, плодах, ріпаку озимого, овочах закритого ґрунту, іншій продукції тваринництва, рівень рентабельності в порівнянні з базисним 2009 роком знизився.

Впродовж дослідження проаналізуємо нерентабельні види продукції сільськогосподарських підприємств Вознесенського району, якими переважно є зернові культури та продукція тваринництва. Всі види нерентабельної продукції поділимо на три групи. До першої групи віднесемо види сільськогосподарської продукції з низьким рівнем збитковості (до 11,0% збитковості). У другу групу входить продукція з середнім рівнем збитковості (від 11,0% до 30,0%). До третьої групи віднесемо вироби з високою збитковістю (більше 30,0%).

Розподіл нерентабельних видів продукції сільськогосподарських підприємств Вознесенського району надається в таблиці 3.

Як видно з даних таблиці 3, у сільськогосподарських підприємствах Вознесенського району виробами з низькою збитковістю у 2009 році були зерно й інша продукція рослинництва,

у 2010 р. – зерно та яйця, у 2011 р. – вирощування овець. З середнім рівнем збитковості (11-30%) у 2009 р. були яйця та вирощування птиці, у 2011р. – яйця, вирощування свинини та інша продукція рослинництва. З високим рівнем збитковості протягом трьох років було молоко та вирощування ВРХ.

Таблиця 3

Розподіл нерентабельних видів продукції в господарствах Вознесенського району*

Роки	Рівень збитковості, %		
	низький	середній	високий
2009	Зерно (-6,4), інша продукція рослинництва (-2,6)	Вирощування птиці (-29,3), яйця курячі (-20,71)	Баштанні (-66,7), вирощування ВРХ (-66,3), молоко (-34,3)
2010	Зерно (-0,4), яйця курячі (-9,8)		Овочі відкритого ґрунту (33,6), вирощування ВРХ (-85,3), вирощування свиней (-37,4), вирощування птиці (-65,9), молоко (-47,3)
2011	Вирощування овець (-9,1)	Інша продукція рослинництва (-26,6), вирощування свиней (-23,5), яйця (-27,0)	Вирощування ВРХ (-85,3), молоко (-53,7)

*Розраховано на основі статистичної звітності господарств Вознесенського району

В таблиці 4 наведено дані, що характеризують нерентабельні види продукції.

Аналіз даних таблиці 4 показав, що у сільськогосподарських підприємствах Вознесенського району існує тенденція зниження видів збиткової продукції та зниження питомої ваги нерентабельної продукції в обсягах реалізації.

Таблиця 4

Дані щодо нерентабельних видів продукції в господарствах Вознесенського району*

Роки	Кількість нерентабельних видів продукції	Кількість видів продукції (всього)	Питома вага нерентабельної продукції, %	
			у кількості виробів	в обсягах реалізації
2009	7	14	50,0	31,6
2010	7	16	43,7	30,0
2011	6	17	35,3	1,7

*Розраховано на основі статистичної звітності господарств Вознесенського району

Так, у 2009 р. питома вага нерентабельних видів продукції у кількості видів сільськогосподарської продукції в господарствах району становила 50,0%, у 2010 р. знизилася до 43,7%, у 2011 р. – до 35,3%. Питома вага нерентабельної продукції в обсягах реалізації у 2009 р. склала 31,6%. У 2010 р. вона знизилася до 30,0%, у 2011 р. – до 1,7%. Все це свідчить про тенденцію зростання обсягів виробництва рентабельної продукції.

Зниження питомої ваги нерентабельної продукції в обсягах реалізації сталося за рахунок скорочення обсягів виробництва і реалізації нерентабельних видів продукції, в першу чергу продукції тваринництва. Це наслідок зменшення цієї сільськогосподарської галузі.

Для підвищення рівня рентабельності сільськогосподарської продукції потрібно знижувати її собівартість за рахунок зменшення трудомісткості, зростання фондівіддачі, удосконалення організації сільськогосподарського виробництва. Збільшення прибутковості можливе за рахунок зростання обсягів виробництва і реалізації, поліпшення структури і якості продукції.

Висновки. З огляду на вищевикладене можна зробити висновки, що у сільськогосподарських підприємствах Вознесенського району за досліджуваній період прибутковість більшості видів продукції рослинництва росте. Чітко сформувалася тенденція зниження рівня рентабельності більшості видів продукції рослинництва одночасно з тенденцією скорочення питомої ваги нерентабельної продукції в обсягах реалізації.

Список використаних джерел:

1. Деева Н. М. Фінансовий аналіз / Н. М. Деева, О. Ш. Дедінов. — К. : Центр учб. л-ри, 2007. — 328 с.
2. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз / К. В. Ізмайлова. — К. : МАУП, 2000. — 152 с.
3. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз / О. О. Шеремет. — К. : Кондор, 2009. — 194 с.

В.П. Клочан, Н.И. Костаневич. Результаты анализа рентабельности сельскохозяйственной продукции.

В статье наведены результаты анализа рентабельности сельскохозяйственной продукции, проведенного на основе информации хозяйств Вознесенского района.

V.P. Klochan, N.I. Kostanevych. As shown by analysis of profitability of agricultural production.

The results of analysis of profitability of agricultural production carried out on the basis of information holdings Ascension district.

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

І.І. Червен, М.І. Кареба. Активізація інноваційної діяльності – найважливіший напрямок підвищення ефективності аграрного виробництва	3
О.Є. Новіков, Н.О. Корнева. Особливості визначення плати за землю сільськогосподарського призначення	11
В.П. Клочан, Н.І. Костаневич. Результати аналізу рентабельності сільськогосподарської продукції.....	16
А.П. Марчук. Біотехнології у контексті сучасних інноваційних змін	21
М.А. Домаскіна. Теоретичні аспекти застосування теорії нечітких множин в економіці.....	29
Т.І. Лункіна. Сталий економічний розвиток України: сутність, значення.....	35
Н.В. Цуркан. Виробництво сіна багаторічних трав у різних категоріях господарств півдня України	42
С.С. Стецюк. Управління витратами м'ясопереробних підприємств.....	48
Я.В. Карпенко. Сучасний стан регіонального ринку молока Черкаської області.....	59

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

С.Г. Чорний, А.В. Волошенюк. Оцінка біоенергетичної ефективності технології No-till	67
В.С. Паштецький. Мінімізація обробітку ґрунту в системі агроекологічного захисту ґрунтів	74
І.М. Марценюк. Господарсько-біологічна оцінка сортів цибулі-батун (<i>allium fistulosum</i> L.), вирощених у північному причорномор'ї України.....	82
З.В. Золотухіна, В.В. Калитка. Оцінка економічної та біоенергетичної ефективності вирощування озимої пшениці з використанням регулятора росту АКМ.....	89

В.П. Коваленко. Значення обробітку ґрунту в технології одержання високопродуктивних посівів люцерни	95
О.В. Видинівська. Мікробіологічний стан чорнозему південного при запровадженні технології no-till.....	99
О.О. Вінюков, О.М. Коробова, І.О. Кулик. Метод вирощування кореневої системи зернових культур та вплив регуляторів росту на розвиток кореневої системи ячменю ярого	105
А.С. Даніліна, О.Л. Семенченко. Вплив густоти рослин цибулі ріпчастої на урожайність в умовах краплинного зрошення північного степу України.....	112
В.О. Мельник, О.О. Кравченко, А.О. Бондар, Д.А. Карпенко. Особливості сперматогенезу та спермопродукції самців	116
О.О. Стародубець. Особливості гістологічної будови м'язової тканини свиней породи дюрок за різними методами розведення.....	123
І.А. Галушко. Біохімічний склад молока корів голштинської породи різних ліній.....	128
О.К. Цвейтава. Екстер'єрні особливості тварин різних типів стресостійкості.....	137
О.І. Юлевич, А.В. Лихач, Ю.Ф. Дехтяр. Залежність інтенсивності росту помісних поросят різних строків відлучення від рівня годівлі	143
О.Ю. Сметана. Аналіз відтворювальних характеристик голштинської худоби при імітації стабілізуючого відбору....	151
С.М. Галімов. Хімічні показники продуктів забою свиней червоної білопоясої породи при різних методах розведення	158
М.А. Волков. Дослідження фізіологічних особливостей центральної гемодинаміки у дітей шкільного віку.....	164

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

В.С. Шобанін, А.П. Шобаніна, В.Г. Богза. Дослідження пружно-деформованого стану сталевих силосів при нерівномірному осіданні фундаментів.....	173
--	-----

А.І. Бойко, О.В. Бондаренко, В.М. Савченко. Дослідження показників надійності та експлуатаційної готовності пасивно резервованої технічної системи.....	179
А.П. Мартинов, Г.О. Іванов. Конструктивно-технологічні фактори підвищення складанності складаних одиниць з вальницями кочення.....	186
Д.Ю. Шарейко, І.С. Білюк, А.М. Фоменко. Синтез системи керування комплектного електропривода сільськогосподарського комбайну.....	194
В.А. Грубань. Обґрунтування компоновочної схеми технологічного модуля для збирання кукурудзи	201
Р.М. Романко. Вдосконалення класифікації процесів змін стану земель на основі даних дистанційного зондування	210

Наукове видання

Вісник аграрної науки Причорномор'я
Випуск 2(72) – 2013

Технічний редактор: *О.М. Кушнарьова.*
Комп'ютерна верстка: *Ю.В. Антонович.*

Підписано до друку 23.04.2013. Формат 60 x 84 1/16.
Папір друк. Друк офсетний. Ум.друк.арк. 14.
Тираж 300 прим. Зам. № _____. Ціна договірна.

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м.Миколаїв, вул.Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.